

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

قِصَّةُ الْأَخَوَيْنِ

الدَّرْسُ الثَّلَاثُ

الْمُعْجَم: (۲۴ کلمه جدید)

عَدُوٌّ: دشمن «جمع: أَعْدَاءُ»	أُجْرَةٌ: کرایه، مُزد
عَضِبَ: خشمگین شد (مضارع: يَعْضِبُ)	إِخْوَانٌ: یاران، برادران «مفرد: أَخٌ»
عَضْبَانٌ: خشمگین	إِعْتَذَرَ: معذرت خواست (مضارع: يَعْتَذِرُ)
قَاطِعُ الرَّحِمِ: بُرنده پیوند خویشان	أَعَجَزَ: ناتوان ترین
قَبَّلَ: بوسید (مضارع: يُقَبِّلُ)	تَوَجَّدَ: وجود دارد
قَسَمَ: تقسیم کرد (مضارع: يُقَسِّمُ)	جِسْرٌ: پُل «جمع: جُسُورٌ»
كَشَفَ: آشکار کرد (مضارع: يَكْشِفُ)	حَسِبَ: پنداشت (مضارع: يَحْسِبُ)
لَا تَرَكَبُ: سوار نمی شویم «ماضی: رَكِبَ»	خَمْسَةٌ وَ عَشْرُونَ أَلْفًا: بیست و پنج هزار
مَخَزَنٌ: انبار «جمع: مَخَازِنُ»	رَجَاءٌ: لطفاً «رَجَاءٌ: امید»
مَرَافِقُ صِحِّيَّةٌ: سرویس بهداشتی	رَجِيمٌ: رانده شده
مُعْطَلٌ: خراب	شَعَّلَ: روشن کن «ماضی: شَعَّلَ / مضارع: يُشَعِّلُ»
مُكَيِّفٌ: کولر	عَجَزَ: ناتوان شد (مضارع: يَعْجِزُ)

جِسْرُ الصَّدَاقَةِ

كَانَ حَمِيدٌ وَسَعِيدٌ أَخَوَيْنِ. هُمَا كَانَا فِي مَزْرَعَةٍ قَمَحٍ. فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ وَقَعَتْ عَدَاوَةٌ بَيْنَهُمَا وَغَضِبَ الْأَخُ الْأَكْبَرُ «حَمِيدٌ» عَلَى الْأَخِ الْأَصْغَرَ «سَعِيدٍ» وَقَالَ لَهُ:

«أُخْرِجْ مِنْ مَزْرَعَتِي.»

وَقَالَتْ زَوْجَةُ حَمِيدٍ لِزَوْجَةِ سَعِيدٍ:

«أُخْرِجِي مِنْ بَيْتِنَا.»

فِي صَبَاحِ أَحَدِ الْأَيَّامِ طَرَقَ رَجُلٌ بَابَ بَيْتِ حَمِيدٍ؛ عِنْدَمَا فَتَحَ حَمِيدٌ بَابَ الْبَيْتِ؛

شَاهَدَ نَجَّارًا؛ فَسَأَلَهُ:

«مَاذَا تَطْلُبُ مِنِّي؟»

أَجَابَ النَّجَّارُ: «أَبْحَثُ عَنْ عَمَلٍ؛ هَلْ عِنْدَكَ عَمَلٌ؟»

فَقَالَ حَمِيدٌ: «بِالتَّكْيِيدِ؛ عِنْدِي مُشْكِلَةٌ وَحَلُّهَا بِيَدِكَ.»

قَالَ النَّجَّارُ: «مَا هِيَ مُشْكِلَتُكَ؟»

أَجَابَ حَمِيدٌ: «ذَلِكَ بَيْتٌ جَارِي؛ هُوَ أَخِي وَ عَدَوِّي؛ أَنْظِرْ إِلَى ذَلِكَ النَّهْرِ؛ هُوَ قَسَمَ الْمَرْعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ بِذَلِكَ النَّهْرِ؛ إِنَّهُ حَفَرَ النَّهْرَ؛ لِأَنَّهُ غَضَبَانُ عَلَيَّ.

عِنْدِي أَخْشَابٌ كَثِيرَةٌ فِي الْمَخْرَزِ؛ رَجَاءً، إِصْنَعْ جِدَاراً خَشْبِيّاً بَيْنَنَا.»

ثُمَّ قَالَ لِلنَّجَّارِ:

«أَنَا أَذْهَبُ إِلَى السُّوقِ وَ أَرْجِعُ مَسَاءً.»

عِنْدَمَا رَجَعَ حَمِيدٌ إِلَى مَرْعَتِهِ مَسَاءً، تَعَجَّبَ كَثِيراً؛ أَلْتَجَّارُ مَا صَنَعَ جِدَاراً؛ بَلْ

صَنَعَ جِسْراً عَلَى النَّهْرِ؛ فَغَضِبَ حَمِيدٌ وَ قَالَ لِلنَّجَّارِ:

«مَاذَا فَعَلْتَ؟! لِمَ صَنَعْتَ جِسْراً؟!»

فِي هَذَا الْوَقْتِ وَصَلَ سَعِيدٌ وَ شَاهَدَ جِسْراً؛ فَحَسِبَ أَنَّ حَمِيداً أَمَرَ بِصُنْعِ الْجِسْرِ؛

فَعَبَّرَ الْجِسْرَ وَ بَدَأَ بِالْبُكَاءِ وَ قَبَّلَ أَخَاهُ وَ اعْتَذَرَ.

ذَهَبَ حَمِيدٌ إِلَى النَّجَّارِ وَ شَكَرَهُ وَ قَالَ:

«أَنْتَ ضَيْفِي لِثَلَاثَةِ أَيَّامٍ.»

اعْتَذَرَ النَّجَّارُ وَ قَالَ:

«جُسُورٌ كَثِيرَةٌ بَاقِيَةٌ؛

عَلَيَّ الدَّهَابُ لِصُنْعِهَا.»

إِثْنَانِ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمَا: قَاطِعُ الرَّحِمِ وَ جَارُ السَّوِّءِ.

من كلام رسول الله ﷺ

با توجه به متن درس درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را معلوم کنید. ❌✅

درست نادرست

☐	☒	۱. قَالَتْ زَوْجُهُ حَمِيدٌ لِرَؤُفَةٍ سَعِيدٍ: أَخْرِجِي مِنْ بَيْتِنَا.
☒	☐	۲. صَنَعَ النَّجَّارُ جِدَارًا خَشَبِيًّا بَيْنَ الْأَخْوِيْنَ.
☒	☐	۳. بَقِيَ النَّجَّارُ فِي بَيْتِ حَمِيدٍ لِثَلَاثَةِ أَيَّامٍ.
☐	☒	۴. سَعِيدٌ قَسَمَ الْمَزْرَعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ.
☒	☐	۵. مَا نَدِمَ سَعِيدٌ وَ مَا قَبَّلَ أَخَاهُ.
☐	☒	۶. حَمِيدٌ أَكْبَرُ مِنْ سَعِيدٍ.

تهیه کننده: مسعود صیدری گروه عربی شهرستان ماهشهر

فِعْلُ الْأَمْرِ (۱)

فِعْلُ الْأَمْرِ (۱) ← (يا وَكُدْ، اِفْعَلْ)، (يا بِنْتُ، اِفْعَلِي)

لِمَ أَنْتِ وَحِيدَةٌ؟ اِلْعَبِي مَعَ زَمِيلاتِكَ.
چرا تو تنهایی؟ با همکلاسی‌هایت بازی کن

لِمَ أَنْتَ وَحِيدٌ؟ اِلْعَبْ مَعَ زَمِلائِكَ.
چرا تو تنهایی؟ با همکلاسی‌هایت بازی کن

با فعل امر آشنا شوید.

به فرق میان فعل‌های مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

فعل امر	فعل مضارع	شخص
إفْعَلْ (مفرد مذکر مخاطب)	تَفْعَلُ (مفرد مذکر مخاطب)	
إفْعَلِي (مفرد مؤنث مخاطب)	تَفْعَلِينَ (مفرد مؤنث مخاطب)	

فرق فعل مضارع و فعل امر را کشف کنید.

فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع	فعل امر
تَسْمَعُ: می شنوی	إِسْمَعْ: بشنو	تَعْلَمِينَ: می دانی	إِعْلَمِي: بدان
تَجْلِسُ: می نشینی	اجْلِسْ: بنشین	تَجْلِبِينَ: می آوری	اجْلِبِي: بیاور
تَكْتُبُ: می نویسی	اُكْتُبْ: بنویس	تَصُدِّقِينَ: راست می گویی	أَصْدُقِي: راست بگو

ترجمه کنید.

بگرد بدنبال کلید.	إِزْرَعِي قَمْحاً.	گندمی بکار
بالا ببر پرچم ایران را.	أَرْفَعِ عِلْمَ إِيْرَانِ.	برگرد بسوی خدایت
بهترین کارها را طلب کن.	أَطْلُبْ خَيْرَ الْأُمُورِ.	از مادرت تشکر کن

۱- الفجر: آتیه کننده: مسعود صدیقی گروه عربی شهرستان ماهشهر

الْتَمَارِين

١ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس حقیقت مشخص کنید. ✓ ✗

درست نادرست

١. الْفَلَّاحُ يَعْمَلُ فِي الْمَزْرَعَةِ وَالْمَوْظَفُ يَعْمَلُ فِي الْإِدَارَةِ. ✓ ○
٢. مَرَقْدُ الْإِمَامِ الثَّلَاثِ فِي مَدِينَةِ مَشْهَدٍ فِي مُحَافَظَةِ خُرَاسَانَ. ✓ ○
٣. الْمَخْزَنُ مَكَانٌ نَجْعَلُ وَ نَحْفَظُ فِيهِ أَشْيَاءَ مُخْتَلِفَةً. ○ ✓
٤. بَعْدَمَا صَدَمَتْ سَيَّارَةٌ عَابِرًا، يَأْتِي شُرْطِيُّ الْمُرُورِ. ○ ✓
٥. الْجِسْرُ مَكَانٌ يَرْقُدُ فِيهِ الْمَرَضِيُّ لِلْعِلَاجِ. ✓ ○

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر، ترجمه کنید.

تهیه کننده: مسعود صیدری گروه عربی شهرستان ماهشهر

رَجَاءُ، الْعَبِي مَعَنَا كُرَّةَ الْمِنْصَدَةِ.

خواهشا! باما تنیس روی میز بازی کن

رَجَاءُ، الْعَبُّ مَعَنَا كُرَّةَ الْقَدَمِ.

خواهشا! باما فوتبال بازی کن

۳ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

آیات شریفه زیر را ترجمه؛ سپس فعل‌های امر را معلوم کنید.

۱. ﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾^۱ الْمُؤْمِنُونَ: ۱۰۹

پروردگارا! ایمان آوردیم پس بیا مرز ما را و ما را رحم کن و تو بهترین مهربانان هستی

۲. ﴿... رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ﴾ الْأَعْرَاف: ۸۹

خداوندا داوری کن بین ما و قوم ما و تو بهترین داوران هستی

۳. ﴿وَ اكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ ...﴾ الْأَعْرَاف: ۱۰۶

و بنویس برای ما در این دنیا نیکی و در آخرت (نیکی)

۴. ﴿... أَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ آل عمران: ۱۴۷

و یاری ده ما را بر گروه کارفران

۵. ﴿قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ﴾ الْحَجَر: ۳۴

و گفت: پس خارج شو از آن (مقام) که تو رانده شده ای

۶. ﴿وَ ادْخُلِي جَنَّتِي﴾ الْفَجْر: ۳۰

و وارد شو به بهشتم

۴ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

هر کلمه را در جای مناسب از جدول بنویسید.

صِعب - صَالِحَات - رَاحِمُونَ - زَوْجَةٌ - جِسْرِينَ - تَلْمِيذَاتَانِ

مفرد مؤنث	مثنای مذکر	مثنای مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر
زوجه	جِسْرِينَ	تَلْمِيذَاتَانِ	راحمون	صالحات	صِعب

۱- همزه إغْفِر و اِرْحَم در ﴿فَاغْفِرْ لَنَا وَ اِرْحَمْنَا﴾ خوانده نمی‌شود. معمولاً در قرآن روی این همزه نشانه ص می‌گذارند. ← ﴿فَاغْفِرْ لَنَا وَ اِرْحَمْنَا﴾ (نشانه ص یعنی قَ را در ﴿فَاغْفِرْ﴾ به غ وصل کن).

۵ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

ترجمه کنید؛ سپس فرق جمله خطاب به مذکر را با جمله خطاب به مؤنث توضیح دهید.

۱. یا اُخِي، اِسْمَعْ كَلَامَ مُدْرِسِنَا. ای برادر بشنو سخن معلم مان را
۲. یا اُخْتِي، اِسْمَعِي كَلَامَ مُدْرَسْتِنَا. ای خواهر، بشنو سخن معلم مان را
۳. یا اَيَّهَا التَّلْمِيذُ، اُسْكُرْ رَبَّكَ. ای دانش آموز، شکر کن پروردگارت را
۴. یا اَيَّهَا التَّلْمِيذَةُ، اُسْكُرِي رَبَّكَ. ای دانش آموز شکر کن پروردگارت را

۶ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۱. مَنْ فِي الْأَرْضِ، يَرْحَمُكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ. اِرْحَمُ اُسْجُدُ
۲. الْمُهَنْدِسُونَ صَنَعُوا لِعُبُورِ السَّيَّارَاتِ. جَسْرًا مَخْزَنًا
۳. سَعِيدٌ الْمَرْعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ بِذَلِكَ النَّهْرِ. قَسَمَ حَسِبَ
۴. عَجَزَ الْمَرِيضُ؛ فَ..... فِي الْمُسْتَشْفَى. رَقَدَ حَفَرَ
۵. ظَلَمْتَ صَدِيقَكَ؛ فَهُوَ عَلَيْكَ. غَضَبَانُ أَحَبُّ
۶. جَارُنَا يَعْمَلُ فِي الْكِرَاسِيِّ. مَصْنَعٍ مَلْعَبٍ

تهیه کننده: مسعود صیدری گروه عربی شهرستان، ماهشهر

کلمه‌های مترادف و متضاد را دو به دو کنار هم بنویسید.

حَيَاة - جَمَال - تَلْمِيز - عِنْدَمَا - حَزِين - فُجَح - مَحْزُون - لَمَّا - شَقَاوَة - طَالِب -
سَعَادَة - مَمَاة

سعادۀ ≠ شقاوۀ - حیاہ ≠ مماہ - جمال ≠ قبح -
تلمیز = طالب - حزین = مسحزون - لسما = عنسدمآ

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید؛ سپس فعل‌های ماضی، مضارع و امر را تشخیص دهید.

۱. اِعْلَمَ أَنَّ النَّصْرَ مَعَ الصَّبْرِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

بدان که پیروزی با شکیبایی است

۲. لَا يَشْكُرُ اللَّهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

از خدا تشکر نمی‌کند کسی که از مردم سپاس‌گذاری نمی‌کند

۳. أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اكْتِسَابِ الْإِخْوَانِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

ناتوان‌ترین مردم کسی است که ناتوان است در بدست آوردن دوست (برادر)

۴. إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ؛ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

هرگاه بر دشمنت قدرت یافتی، گذشت از او را شکرانه قدرت یافتنت بر او قرارده.

۵. اَلْعِلْمُ وَالْمَالُ يَسْتُرَانِ كُلَّ عَيْبٍ وَ الْجَهْلُ وَ الْفَقْرُ يَكْشِفَانِ كُلَّ عَيْبٍ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

دانش و ثروت می‌پوشانند هر عیبی را و جهل و فقر اشکار می‌کنند هر عیبی را

۱- النَّصْرُ: پیروزی. تهیه کننده: مسعود صیدری گروه عربی شهرستان، ماهشهر

۲- حرف «ل» در «إِجْعَلْ» در جمله «... إِجْعَلِ الْعَفْوَ...» برای راحتی تلفظ، علامت کسره گرفته است؛ زیرا تلفظ دو

حرف ساکن در کنار هم در زبان عربی دشوار است (إِجْعَلِ الْعَفْوَ).

یک متن کوتاه عربی (قرآن، حدیث، داستان و لطیفه ...) پیدا کنید که فعل امر داشته باشد.

الأربعينيات

عند السائق في مسيرة الأربعين الحسيني

- كم أجره نقر واحد؟
- كم أجره مقطوعة. كم نقرأ أنتم؟
- ثلاثة نقرات.
- أجره كل نقر خمسة وعشرون ألف دينار.

...

- الْجَوُّ حَارٌّ. رَجَاءً، عَلَيْكَ بِالْحَرَكَةِ يَا سَائِقُ.

- رَجَاءً، شَغَلِ الْمَكِّيَّف.

- عَفْوًا؛ فَلَا تَرْكَبْ هَذِهِ الْحَافِلَةَ.

- لا، نَحْنُ نَنْزِلُ. مَعَذِرَةً.

- عَلَى عَيْنِي.

- الْمَكِّيُّف مُعْطَلٌ.

- أَفْتَحْ نَوَافِذَ الْحَافِلَةِ.

- لا بَأْسَ.

...

- عَلَى عَيْنِي.

- رَجَاءً، عَلَيْكَ بِالْوُقُوفِ فِي مَكَانٍ لِإِدَاءِ الصَّلَاةِ

وَ لِلِاسْتِرَاحَةِ.

- يَا سَائِقُ، أَيْنَ الْوُقُوفُ وَ مَتَى؟

- هَلْ تَوْجَدُ مَرَافِقُ صِحِّيَّةً؟

- فِي أَحَدِ الْمَوَاكِبِ بَعْدَ نِصْفِ سَاعَةٍ.

- نَعَمْ، بِالتَّكْيِيدِ.

...

- نَعَمْ، أَعْرِفُ. هَذَا قِسْمٌ مِّنْ دُعَاءِ زِيَارَةِ الْأَرْبَعِينَ.

- أ تَعْرِفُ دُعَاءَ زِيَارَةِ الْأَرْبَعِينَ؟

السَّلَامُ عَلَيَّ وَلِيِّ اللَّهِ وَ حَبِيبِهِ،
السَّلَامُ عَلَيَّ خَلِيلِ اللَّهِ وَ نَجِيِّهِ ...

